

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ
ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

А.БАЙТҰРСЫНОВ АТЫНДАҒЫ
ҚОСТАНАЙ Өңірлік университеті

ҚОСТАНАЙ ОБЛЫСЫ ӘКІМДІГІ МӘДЕНИЕТ БАСҚАРМАСЫНЫҢ "ЫБЫРАЙ АЛТЫНСАРИННИҢ ҚОСТАНАЙ ОБЛЫСТЫҚ
МЕМОРИАЛДЫҚ МҰРАЖАЙЫ" КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ

КОММУНАЛЬНОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ "КОСТАНАЙСКИЙ ОБЛАСТНОЙ МЕМОРИАЛЬНЫЙ
МУЗЕЙ ИБРАЯ АЛТЫНСАРИНА" УПРАВЛЕНИЯ КУЛЬТУРЫ АКИМАТА КОСТАНАЙСКОЙ ОБЛАСТИ

АЛТЫНСАРИН ОҚУЛАРЫ

«ИННОВАЦИЯ, БІЛІМ, ТӘЖІРИБЕ-БІЛІМ
БЕРУ ЖОЛЫНЫҢ ВЕКТОРЛАРЫ»
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ
ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ
КОНФЕРЕНЦИЯСЫ

МАТЕРИАЛДАРЫ

І КІТАП

АЛТЫНСАРИНСКИЕ ЧТЕНИЯ

МАТЕРИАЛЫ

МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ
КОНФЕРЕНЦИИ
«ИННОВАЦИИ, ЗНАНИЯ,
ОПЫТ – ВЕКТОРЫ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ТРЕКОВ»

І КНИГА

Қостанай, 2023

УДК 37.02
ББК 74.00
И 63

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ/ РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Куанышбаев Сеитбек Бекенович, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің Басқарма Төрағасы-Ректоры, география ғылымдарының докторы, Қазақстан Педагогикалық Ғылымдар Академиясының мүшесі;

Жарлыгасов Женис Бахытбекович, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің Зерттеулер, инновация және цифрландыру жөніндегі проректоры, ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор;

Скударева Галина Николаевна, педагогика ғылымдарының кандидаты, доцент, Мәскеу облысындағы МОУ «Мемлекеттік гуманитарлық-технологиялық университеті» ректорының м.а.; Ресей Федерациясының жалпы білім беру ісінің құрметті қызметкері, Ресей;

Бережнова Елена Викторовна, педагогика ғылымдарының докторы, профессор Мәскеу халықаралық мемлекеттік қатынастар институты, Ресей;

Ибраева Айман Елемановна, «Қостанай облысы әкімдігінің білім басқармасы» ММ жетекшісі;

Онищенко Елена Анатольевна, «Педагогикалық шеберлік орталығы» жекеменшік мекемесінің Қостанай қаласындағы филиалының директоры;

Демисенова Шнар Сапаровна, педагогика ғылымдарының кандидаты, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика және психология кафедрасының меңгерушісі;

Утегенова Бибикуль Мазановна, педагогика ғылымдарының кандидаты, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика және психология кафедрасының профессоры;

Смаглий Татьяна Ивановна, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің, педагогика ғылымдарының кандидаты; педагогика және психология кафедрасының қауым.профессоры;

Жетписбаева Айсылу Айратовна, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің Ы.Алтынсарин атындағы әдістемелік кабинетінің меңгерушісі.

«Инновация, білім, тәжірибе-білім беру жолының векторлары»: 2023 жылдың 17 ақпандағы Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары. I Кітап. – Қостанай: И 63 А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті, 2023. – 1081 б. = «Инновации, знания, опыт – векторы образовательных треков»: Материалы международной научно-практической конференции, 17 февраля 2023 года. I Книга. – Костанай: Костанайский региональный университет имени А.Байтұрсынова, 2023. – 1081 с.

ISBN 978-601-356-244-5

Жинаққа «Инновация, білім, тәжірибе-білім беру жолының векторлары» атты Алтынсарин оқулары халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдары енгізілген.

Талқыланатын мәселелердің алуан түрлілігі мен кеңдігі мақала авторларына заманауи білім беруді жаңғырту мен дамытудың, осы үдерісте қазақ ағартушыларының педагогикалық мұрасын пайдаланудың жолдарын, мұғалімдерді даярлаудың тиімді технологиялары мен форматтарын әзірлеу мен енгізу мәселелерін, ақпараттық қоғамдағы білім беру кеңістігінің ерекшеліктерін айқындауға, сондай-ақ педагогтердің инновациялық қызметінің тәжірибесін жинақтауға, педагогикалық үдеріс субъектілерін психологиялық-педагогикалық қолдауға мүмкіндік берді.

Бұл жинақтың материалдары ғалымдарға, жоғары оқу орындары мен колледж оқытушыларына, мектеп мұғалімдері мен мектепке дейінгі тәрбиешілерге, педагог-психологтарға, магистранттар мен студенттерге қызықты болуы мүмкін.

В сборнике содержатся материалы Международной научно-практической конференции Алтынсаринские чтения «Инновации, знания, опыт – векторы образовательных треков». Многообразие и широта обсуждаемых проблем позволили авторам статей определить векторы модернизации и развития современного образования, использования в данном процессе педагогического наследия казахских просветителей, вопросов разработки и внедрения эффективных технологий и форматов подготовки учителей, специфики образовательного пространства в информационном обществе, а также обобщения опыта инновационной деятельности педагогов, психолого-педагогической поддержки субъектов педагогического процесса.

Материалы данного сборника могут быть интересны ученым, преподавателям вузов и колледжей, учителям школ и воспитателям дошкольных учреждений, педагогам-психологам, магистрантам и студентам.

ISBN 978-601-356-244-5

9 786013 562445

УДК 37.02
ББК 74.00

© А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті, 2023
© Костанайский региональный университет имени А.Байтұрсынова, 2023

Такая логика работы основной программы бота предлагается официальной документацией Telegram, с уточнением на постоянное обновление внутренних пакетов, что даёт возможность разработчикам пользоваться новейшими наработками мессенджера. Помимо неё в различных источниках предлагают множество альтернативных вариантов, но в данной статье нивелируется ещё одна ошибка начинающих программистов – всегда лучшим вариантом будет использование продуктов, которые рекомендует официальных разработчик. Ведь при взаимоподдержки продуктов практически полностью уходит риск не задуманной работы кода, поломки с технической и логической стороны, а также, на мой взгляд, неоспоримым преимуществом является то что в такого рода библиотеках все используемые методы имеют точно такое же наименование, что и в самом мессенджере, что упрощает работу с продуктом. Так же в написании функций используется упомянутый выше асинхронный метод, который в разы улучшает общую скорость работы приложения. Его задумка заключается в умной постановке задач, заключённая в одновременном выполнении запросов сразу от нескольких пользователей, а не постановка их в очередь друг за другом в ожидании последовательных ответов, как бы было без данного метода.

Пользуясь возможностями данной библиотеки, можно реализовать проект абсолютно любой сложности благодаря упомянутому выше преимуществу о вариативности возможностей разрабатываемого продукта. И только благодаря разработке таких продуктов владельцы предприятий разного уровня смогут избавить себя и своих сотрудников от множества рутинных задач. «Современные проблемы требуют современных решений».

Список литературы:

1. Паркинсон С.Н. «Закон Паркинсона». М.: Прогресс, 1989. 448 с.
2. Молинаро Э., Грааф Р. «SQL. Сборник рецептов. Решения и методики построения запросов для разработчиков баз данных». ВHV, 2022. 592 с.
3. Л.Свейгарт «Автоматизация рутинных задач с помощью Python». ООО «Диалектика», 2021. 672 с.
4. Д.Бейдер «Чистый Python. Тонкости программирования для профи». СПб.: Питер, 2018. 288 с.
5. Дж.ВандерПлас «Python для сложных задач. Наука о данных и машинное обучение». СПб.: Питер, 2018. 576 с.
6. <https://core.telegram.org/> Telegram API
7. <https://mariadb.org/> MariaDB

УДК 81–139

КӘСІБИ –БАҒДАРЛАУ БОЛАШАҚ МАМАННЫҢ КӘСІБИ ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІН ДАМУДЫҢ НЕГІЗГІ РЕТІНДЕ

*Рахпанова Бағиткуль Ганиевна
Жолдыбаева Динара Сарсенбаевна
Қостанай педагогикалық колледжі оқытушылары
Қостанай қаласы, Қазақстан
E –mail: Bagitkul1966@mail.ru*

Аңдатпа

Қазіргі заманда кәсіби бағдар бере оқыту– ең маңызды мәселелердің бірі болып табылады. Колледжде оқыту барысында теориялық білімдерді кәсіби бағдарлау мамандарды даярлауда оң нәтижесін береді. Студенттердің кәсіби құзыреттілігін дамыту – оның кәсіби тәжірибе арқылы білімін жетілдіріп, дамып, шыңдауға әкелетін тың жаңалықтарды қазіргі жаңа инновациялық құралдар арқылы қабылдау және меңгертудің үдерісі.

Түйін сөздер: кәсіби бағдарлы, тәжірибе, зерттеу, құзыреттілік, жаңа технология.

Аннотация

В наше время профориентационное обучение – один из самых важных вопросов. Профориентация теоретических знаний в процессе обучения в колледже дает положительные результаты в подготовке специалистов. Развитие профессиональных компетенций студентов – это процесс восприятия и усвоения современных инновационных средств новых новшеств, ведущих к совершенствованию, развитию и оттачиванию знаний через профессиональный опыт.

Ключевые слова: профориентация, опыт, исследования, компетентность, новые технологии.

Abstract

Nowadays, career guidance training is one of the most important issues. Career guidance of theoretical knowledge in the process of studying at college gives positive results in the training of specialists. The development of students' professional competencies is a process of perception and assimilation of modern innovative means of new innovations leading to the improvement, development and honing of knowledge through professional experience.

Key words: career guidance, experience, research, competence, new technologies.

Бүгінгі таңда кәсіби–бағдарлы мамандар құрамын даярлауда айтарлықтай зерттеулер жүргізілуде, осы себепті оқытушылар, зерттеушілер жас мамандарды жұмыс ортасына тез бейімделуге дайындауда теориялық материалды жақсы меңгеруге ықпал ететін әдістер мен технологиялар бойынша қызу пікірталас жүргізуде.

Ең алдымен тәжірибеге бағытталған оқыту ұғымын қарастырайық. Тәжірибе–бағдарлы оқыту – нақты практикалық тапсырмаларды орындау арқылы студенттердің кәсіби құзыреттілігін қалыптастыру мақсатында білім алушылардың білім беру бағдарламасын меңгеру процесі.

Қазіргі кезеңде ғалымдар тәжірибеге бағытталған педагогикалық кадрларды даярлаудың бірнеше үлгілерін анықтады:

- инновациялық модель әртүрлі жобаларды жүзеге асыру арқылы мотивацияны арттыруға көмектеседі;
- құзыреттілік модель білім беру қызметінен кәсіби әрекетке біртіндеп көшуге негізделген;
- зерттеу моделі білімді құндылық ретінде қарастырады, онда алынған білімді қолдану дағдыларын дамыту ғылыми–зерттеу қызметі арқылы жүзеге асады;
- коммуникативті модель коммуникация және тұлғааралық қарым–қатынас арқылы білімді беруді қарастырады

Мамандарды даярлаудағы тәжірибеге бағытталған тәсілдерің 3 түрі бар:

– Бірінші тәсіл Оқу, өндірістік және диплом алдындағы практика барысында студенттерді кәсіби ортаға бейімдеу кезінде олардың кәсіби тәжірибесін қалыптастыра отырып, тәжірибеге бағдарланған оқыту

– Екінші тәсіл Бейінді және бейінді емес пәндерді контекстік (кәсіптік бағытталған) зерделеу мүмкіндіктерін пайдалану негізінде оқытудың кәсіптік бағдарланған технологияларын және болашақ кәсіптік қызметтің фрагменттерін модельдеу әдістемелерін пайдалану.

– Үшінші тәсіл Кәсіби және әлеуметтік маңызды құзыреттіліктерге қол жеткізу мақсатында практикалық қызмет тәжірибесін алу [1, б. 21].

Кәсіби–бағдарлы оқыту үлгілерін таңдау және біріктіру оқу процесінің мақсатына, ұйымдастырылуына және оқытудың күтілетін нәтижелеріне байланысты. Практикаға бағытталған технологиялар студентке кәсіби қызметке кіріспес бұрын да нақты кәсіби мәселелерді шешуде тәжірибе жинақтауға мүмкіндік береді. Студент мәселені қалай шешуге болатынын, оны не үшін және не үшін жасайтынын анық түсінуі керек, сонымен қатар қабылданған шешімді талдауы керек. Оқу іс–әрекетінде практикалық–бағдарлы тәсілді қолдану практиканың барлық түрлерін өту кезінде студенттердің тез бейімделуіне және педагогикалық ұжыммен байланыс орнатуына ықпал етеді. Тәжірибенің негізгі міндеттерінің бірі – болашақ педагогикалық іс–әрекетке байланысты жекелеген жұмыс түрлерін орындау процесінде практикалық дағдыларды, кәсіби, жалпы мәдени құзыреттерді қалыптастыру. Кәсіби дағдыларды оқытудың белсенді әдістеріне мыналар жатады:

- кәсіби ситуациялық міндеттерді шешу,
- қызметке еліктеу,
- курстық жобалау,
- оқу, өндірістік практика және тағылымдама барысында практикалық тапсырмаларды орындау,
- ақпараттық технологияларды пайдалану,
- іскерлік ойындар (немесе олардың элементтері),
- стандартты емес сабақтар (сабақтар–экскурсиялар, сабақ
- конкурс, викториналар).[2,б.12]

Сонымен, тәжірибе барысында болашақ маман нағыз маман ретінде, әріптес рөліне таптынады; мекеменің рухани–мәдени ортасына қосылады. Балабақшаның, колледж ұстаздарының, тәлімгердің және студенттің өзі бірлесе жұмыс істегенде ғана білім саласында бәсекеге қабілетті маман даярлауға болады. Осылайша, колледжде тәжірибеге бағытталған тәсілді қолдану оқудың алғашқы күндерінен бастап жүзеге асырылады.

Қостанай педагогикалық колледжінің «Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту кафедрасында » кәсіби–бағдарлы жүзеге асырылуда .Осы бағдарда Қостанай педагогикалық колледжі мен Қостанай қаласының бала–бақшалары №27, №8, №51, №69 арасында келісім шарт жасалып бекітілді. Кәсіптік практиканы ұйымдастыру және өткізу қағидаларына сәйкес келісім шарт жасалып, студенттер практика базалары бойынша бөлінді.

Студент–машықерлердің білім сапасының жоғары көрсеткіші келесі жүргізілген жұмыс нәтижесі қорытындысы:

- Әлеуметтік серіктестіктермен тығыз қарым–қатынастын орнауы, колледж аралық іс–шараларға белсенде атсалысуы.
- Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту кафедрасының өткізген семинар мен дөңгелек үстелге қатысуы.
- Құрастырылған бағдарламалардың 70% практика–зертханалық жұмыстардан құрылуы.

– Оқытушылардың машыкер–студенттермен тығыз қарым–қатынаста болуы, әдістемелік көмектің жоғары деңгейде көрсетілуі.

– Кафедра оқытушыларының өз мамандығын жетік меңгергендігімен, көп жылдық тәжірибесі.

– Машыкер–студенттерге дәріс барысында кәсіби бағдар берілуі.

– Әр–бір іс–әрекет барысында қатаң қадағаланып, уақытылы әдістемелік көмек пен кеңестің берілуі. Айта кету керек, бұл мамандықта практика әдіскерлері негізінен студенттерде теориялық сабақтарда және жетекшілік ететін практика түрлерінде белгілі бір құзыреттерді қалыптастыратын тәжірибелі педагогтар болып табылады.

«Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту кафедрасы» мамандығының студенттері оқу салалары бойынша ұйымдастырылған қызметтер, технологиялық карталар әзірледі, көрнекі материалдар мен құралдар, әдістемелік ұсынымдар мен жобалары бар жинақ папкалар дайындалды. Тәжірибе қорытындысы бойынша студенттер YouTube арнасында және колледж сайтында өз материалдарын, жобаларын, сабақтары мен мақалаларын жариялады.

Кафедра оқытушылары педагогикалық қызметінде пәнді оқудың алғашқы күндерінен бастап тәжірибеге бағытталған тәсілді қолданады. Арнайы пәндерді оқыту барысында проблемалық, зерттеу, интерактивті, сайттарымен жұмыс, ынтымақтастықта оқыту элементтерін қолдану барысында жан–жақты дамыған студенттерді даярлайды. Сонымен қатар арнайы пәндер зертханда практикалық сабақтарды жиі өткізеді. Бала бақшада өткізілетін іс–әрекеттерді ұйымдастырып, практика жүзінде көрсетуге «Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту» блогы жабдықталған және студенттерге тәрбиешінің іс–әрекетімен танысуға мүмкіндік бар. Практикалық сабақтарда интерактивті құм салғышты қолдану арқылы болашақ мамандар заманауи технологиялармен жұмыс жасайды. Осылайша, зертханалық және практикалық сабақтарда теориялық білім шоғырландырылады, мамандыққа деген қызығушылық қалыптасады, балалармен жұмыс туралы алғашқы түсінік қалыптасады. Студенттер педагогикалық құбылыстарды дұрыс талдауға, салыстыруға үйренеді. Зертханалық–практикалық сабақтарда студенттердің танымдық белсенділігі олардың оқу іс–әрекетінің түрін еркін таңдау жағдайында күрт артады.

Сонымен бірге біздің «Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту» бөлімінде, Лего–құрастырушы , Логомер–2 кешенді әдістемелік құралдар бар. Логомер – 2 құралында 90–ға жуық электронды дидактикалық ойындар қамтылған. Бұл жиынтық ойындары орыс тілінде берілген және оның ішінде мынандай тақырыптарда ойын түрлері берілген:

- Артикуляциялық жаттығулар;
- Тыныс алу жаттығулары;
- Дыбыстардың айтылуы
- Фонематикалық қабылдау
- Лексика–грамматикалық категориялар
- Оқуға дайындық

Әсіресе бұл ойындар заманауи талапқа сай балалардың тілдерін дамытуға, байланыстырып сөйлеу мен таза анық сөйлеуге берілген. Мысалы: «Анардың моншақтарын тіз», «Крокодилге көмек бер», «Сандыққа дауысты дыбыстарды сал», «Орманға баратын жолды тап» т.б. ойындары студенттердің бабабақшаға практикаға барғанда балаларды өз ана тілдерінде сөйлеп қана қоймай, анық , таза сөйлей отырып ойпарын толық жеткізуге бағыт береді. [3, б .3]

Сурет 1. Логомер–2 кешенді дидактикалық ойын: «Машаның моншақтарын тіз»

Жұмыс тәжірибесі көрсеткендей, жоғарыда аталған формалар мен әдістер студенттерге кәсіби білім мен дағдыларды игеруді қамтамасыз етеді, олардың бейімділігін, қабілеттерін, мүмкіндіктерін

анықтауға көмектеседі, таңдаған кәсібіне оң көзқарасты, танымдық, кәсіби және әлеуметтік маңызды мотивтерді, студенттер мен оқытушылар арасындағы қарым-қатынасты құру процесінде әлеуметтік және кәсіби қажетті құндылық бағдарларын қалыптастырады.

Сурет 2. Лего құрастырушы ойыны «Қысқы демолысты қалай өткіздің?»

Лего–құрастырушы балалардың саусақ қол моторикасын, ойлау қабілеттері мен шығармашылықтарын дамытуда ерекше рөл атқарады. Лего–құрастырушы ойынын берілген фонды және қосымша қосалқы бөлшектерді пайдалана отырып, әңгіме құрастырады. Берілген фондар қазіргі замануи талаптарға сай бейне суреттер берілген, ол әр студенттің сол суретке қосымша қиялын қосып, ойлануға мүмкіндік береді. Лего құрастырушы кез келген студенттің ойлау, ізденуіне және шығармашылық қабілеттерін дамытуға көмек береді.

Қазақстан Республикасының тәуелсіз мемлекет мәртебесіне ие болуы, өз тілі мен дінінің орнығуы, өркениетті елдер қатарына қосылуына талпыныс жасауы – ел ертеңі болашақ ұрпақ тәрбие–сіне жауапты қарауды көздейді. Бұл жөнінде «Үздіксіз тәрбие тұжырымдамасында», «Негізгі мақсат – дені сау, ұлттық сана – сезімі оянған, рухани ойлау дәрежесі биік, мәдениетті, еңбекқор, іскер, бойына басқа да игі қасиеттер қалыптасқан адамды тәрбиелеу» – деп атап көрсетілді. Сондықтан да әр алдымызға келген студентке жақсы тәрбие, білім беру және өздігінен ізденіп жұмыс жасауға үйрету. [4, б. 2]

Кәсіби мамандарды дайындаудағы негізгі міндетіміз – студент машықкердің өз бетінше жаңаша жұмыс істеу қабілетін, шығармашылығын дамыту арқылы бәсекеге қабілетті маман дайындау. Осы мақсатты іске асыруда жұмыс түрлерінің, сонымен қатар болашақ мамандардың кәсіптік білімін арттыруға деген талаптың жылма – жыл күшейіп отыруына байланысты, бүгінгі күні педагогикалық практиканың жаңа түрлері де енгізілуде. Осыған орай қазіргі кезде оқу жоспарында өндірістік практика 40% пайызға өсті.

Сонымен болашақта кәсіби бағдарлы маманды даярлау, өзі таңдаған мамандығына деген сүйіспеншіліктерін арттыру.

Әдебиеттер тізімі:

1. Белошниченко Е. Құзыреттілік педагогикасы: проблемалары, ізденістері, шешімдері // Білім беру мекемесі басшыларының анықтамалығы. 2011. №1. 10–16 с
2. Омарова Л.Т. Модульдік оқыту жүйесінде студенттердің кәсіби құзыреттіліктерін қалыптастырудың педагогикалық шарттары Алматы., 2007 ж.
3. Логомер–2 кешенді әдістемелік құралы, Москва 2015 ж.
4. Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың 2011–2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы. Астана